

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.022.02.2015
P/15/046

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław
T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50
lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/046 – Pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Joanna Bielak, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr 96716 z dnia 4 września 2015 r. 2. Grzegorz Fikus, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 96717 z dnia 4 września 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze, ul. Jana Pawła II 7, 58-506 Jelenia Góra, (dalej: „MOPS” lub „Ośrodek”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Łabun, Dyrektor MOPS (dowód: akta kontroli str. 5-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

W okresie objętym kontrolą² MOPS pomimo określenia w jego statutowych działaniach realizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie³ (dalej: „ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”) oraz przeciwdziałanie temu zjawisku, co do zasady, prowadził działania związane z tym zagadnieniem jedynie pomocniczo wobec Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze⁴ (dalej: „OIK”). MOPS realizował swoje zadania przede wszystkim w ramach pracy socjalnej świadczonej przez swoich pracowników wśród rodzin z Jeleniej Góry, także w ramach pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą. Z uwagi na powyższe, i możliwość skorzystania z pomocy specjalistów zatrudnionych m.in. w OIK, Ośrodek nie organizował bezpośrednio, w ramach własnych struktur, specjalistycznego poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie wykraczającego poza pracę socjalną zatrudnionych w nim pracowników. W ramach swojej działalności MOPS zapewniał, w przypadku zaistnienia takiej potrzeby, bezpieczne schronienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, choć w Jeleniej Górze nie zorganizowano całodobowych ośrodków wsparcia (w tym zakresie korzystano z zasobów innych gmin i jednostek). Pracownicy Ośrodka uczestniczyli w działaniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego w Jeleniej Górze, jednakże ten organizacyjnie umieszczony został w strukturach OIK, więc MOPS nie odpowiadał bezpośrednio za jego prace i realizację nałożonych zadań.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienia.

² Lata 2012-2015, do czasu zakończenia kontroli.

³ Dz. U. z 2015 r., poz. 1390.

⁴ Wskazanego w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Jelenia Góra na lata 2011-2015 jako koordynator realizacji celów i zadań Programu. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze jest jednostką organizacyjną Miasta Jelenia Góra, prowadzoną w formie jednostki budżetowej.

Także działania realizowane wobec sprawców przemocy (tj. działania korekcyjno-edukacyjne) nie były prowadzone w Ośrodku, ale w OIK.

Jako przykład dobrej praktyki wykazanej w ramach prowadzonych czynności kontrolnych, NIK wskazuje monitoring losów dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą prowadzony przez zarówno pracowników socjalnych jak i asystentów rodziny zatrudnionych w Ośrodku.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Tworzenie warunków na rzecz udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, w tym zapewnienie tym osobom poradnictwa, zapewnienie potrzebującym bezpiecznego schronienia, a także ochrona przed dalszym krzywdzeniem

1.1. Pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie

Opis stanu
faktycznego

1. W badanym okresie MOPS prowadził działalność na podstawie statutów z dnia 13 października 2009 r. i 30 września 2014 r.⁵. Zgodnie z ich treścią, MOPS stanowił jednostkę organizacyjną Miasta Jeleniej Góry, prowadzoną w formie jednostki budżetowej. W statutach wskazano, że Ośrodek działa m.in. na podstawie ustawy o *przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*. Jako jedno z zadań ośrodka wskazano m.in. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Nadane statuty nie uszczegóławiały jednakże zakresu zadań przewidzianych dla MOPS w tym zakresie. Nie ujęto w nich także zadań z zakresu funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego (dalej: „ZI” lub „Zespół”) w Jeleniej Górze. Dyrektor MOPS Zarządzeniem Nr 12/2009 z dnia 3 grudnia 2009 r. oraz Zarządzeniem Nr 2/2013 z dnia 15 kwietnia 2013 r. nadał Ośrodkowi Regulaminy Organizacyjne. Nie odniesiono się w nich do zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w tym działalności ZI.

Dyrektor MOPS wskazał, iż w Statucie MOPS⁶ jako jedno z zadań ujęto przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Ponadto w § 3 Statutu wśród ustaw delegujących określone zadania do realizacji przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, została wymieniona *ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*. W Jeleniej Górze realizacja ww. ustawy została jednak powierzona OIK, który jest koordynatorem działań w tym zakresie. Tam też została wskazana siedziba ZI, którego Przewodniczącą jest Dyrektor OIK. Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 25 listopada 2011 r.⁷ OIK zapewnia obsługę administracyjno-techniczną Zespołu. Z tego też powodu, jak wskazał Dyrektor MOPS, w Statucie i Regulaminie Organizacyjnym MOPS nie ujęto szerzej zagadnienia związanego z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz funkcjonowaniem ZI i grup roboczych (dalej także: „GR”). W ramach działalności przedstawiciela MOPS w zadaniach ZI Dyrektor MOPS zawarł z Prezydentem Miasta Jelenia Góra, w dniu 17 listopada 2011 r., porozumienie, na mocy którego wyznaczono przedstawiciela MOPS do składu ZI.

(dowód: akta kontroli str. 7-18, 19-57, 586, 738-742)

Prezydent Miasta Jeleniej Góry w toku kontroli poinformował, iż Miasto prowadzi dwie jednostki organizacyjne o zadaniach zbliżonych w związku z opieką nad

⁵ Nadanych Uchwałami Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 13 października 2009 r. nr 453/LVIII/2009 oraz z dnia 30 września 2014 r. nr 557.LX.2014.

⁶ W § 5.

⁷ Nr 0050.513.2011.VI

rodzinami tj. OIK i MOPS, mające swoje siedziby w tym samym budynku. W ocenie Prezydenta jednostką bardziej wyspecjalizowaną w zakresie pomocy rodzinie, dotkniętej sytuacjami kryzysowymi jest OIK. Ponadto wskazał, że działalność w zakresie rozpoznawania zjawiska przemocy w rodzinie i jego zwalczania musi być ściśle skoordynowana przez obie jednostki. Wskazał także, że w chwili wprowadzenia ZI pod względem organizacyjnym i kadrowym, a w szczególności zatrudnienia osób posiadających odpowiednie kwalifikacje bardziej przygotowany do działania był OIK i z tego powodu, powierzono tej jednostce obsługę ZI. Zaznaczył, że ustawowe przypisanie obsługi organizacyjno-technicznej zespołu ośrodkom pomocy społecznej wynikało, w jego ocenie, z faktu, że zespoły takie działają w każdej gminie, a ośrodki interwencji kryzysowej w powiatach. Wskazał, że przyjęte przez Miasto Jelenia Góra rozwiązanie nie było kwestionowane przez instytucje nadzorcze, ani nie stwarzało problemów praktycznych. Prezydent poinformował jednakże, że w celu dostosowania rozwiązań organizacyjnych w zakresie obsługi ZI do wymogów ustawowych przekaze te zadania do MOPS w Jeleniej Górze od dnia 1 stycznia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 480, 481-482, 517, 519-520)

W dniu 23 lutego 2010 r.⁸ Rada Miejska Jeleniej Góry przyjęła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Jeleniej Góry na lata 2010-2015 (dalej: „Strategia”). Dyrektor MOPS wskazał, iż udział Ośrodka w opracowaniu tego dokumentu ograniczał się do przedstawienia propozycji na żądanie naczelnika istniejącego wówczas Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego, tj. jednostki przygotowującej Strategię. Dyrektor Ośrodka nie posiadał w tej sprawie specjalnego upoważnienia.

(dowód: akta kontroli str. 58-111, 574, 576)

W Strategii ujęto⁹ następujące zadania służące Przeciwdziałaniu zjawiskom przemocy: **[1]** stworzenie kompleksowego systemu pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej, **[2]** zwiększenie dostępności do specjalistów ds. przemocy w rodzinie, **[3]** wspieranie działalności placówek przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone przez organizacje pozarządowe oraz uruchomienie dodatkowych dyżurów konsultacyjnych dla ofiar przemocy domowej, **[4]** kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych oraz instytucji i organizacji zajmujących się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz sprawcom przemocy. Jako realizatorów zadań wskazano: Miasto Jelenia Góra, MOPS, OIK, Policję, Straż Miejską, organizacje pozarządowe. Określone mierniki obejmowały: liczbę osób, którym udzielono specjalistycznej pomocy z uwzględnieniem ofiar przemocy, jej sprawców, świadków oraz liczę zorganizowanych szkoleń, konferencji, kampanii społecznych dotyczących problematyki przemocy w rodzinie i liczbę ich uczestników. Instrumentem finansowym działań związanych z realizacją Strategii były przede wszystkim środki pochodzące z dochodów własnych Miasta Jelenia Góra oraz środki pochodzące z budżetu państwa. Strategia stanowiła także podstawę do pozyskiwania środków z funduszy europejskich.

(dowód: akta kontroli str. 58-111)

Ośrodek nie opracowywał dokumentu pn. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie (dalej: „Diagnoza”), ani nie ustalał odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą. Jak wyjaśnił Dyrektor MOPS zgodnie z zapisami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (dalej: „KPPPR”) do opracowania diagnoz

⁸ Uchwałą nr 533/LXIV/2010.

⁹ W części III Cele polityki społecznej, w Celu strategicznym tj. Wysokim poziomie rozwoju społecznego – integracji społecznej, Celu operacyjnym II tj. Ograniczeniu zjawiska patologii społecznej oraz jej przyczyn i skutków ujęto zadania służące Przeciwdziałaniu zjawiskom przemocy (II.2).

tych zobowiązane są jednostki samorządu terytorialnego, natomiast w Mieście Jelenia Góra koordynatorem realizacji zadań wynikających z Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Jelenia Góra na lata 2011-2015, którego jednym z zadań jest diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie był OIK w Jeleniej Górze i w związku z powyższym MOPS nie sporządzał diagnozy w tym zakresie. Opracowanie diagnozy nie było także zlecane Ośrodkowi przez władze Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 571-572, 573, 587)

W celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Jeleniej Góry opracowano Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Jelenia Góra na lata 2011-2015 (dalej: „Program”), który był pierwszą próbą podjęcia skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie¹⁰. Program skorelowano z ww. Strategią i Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jako koordynatora celów i zadań Programu wskazano OIK w Jeleniej Górze, którego działalność statutowa polegała m.in. na pomocy osobom dotkniętym przemocą. Treść Programu nie wskazywała konkretnych podstaw jego opracowania. Dyrektor MOPS podał, że nie posiada informacji, czy opracowanie tego dokumentu poprzedzone było rozpoznaniem skali zjawiska na terenie miasta.

(dowód: akta kontroli str. 112-120, 579)

W zakresie określenia trybu i metod identyfikacji rodzin szczególnie zagrożonych przemocą w rodzinie, profilaktyki jako formy działań zapobiegających zjawisku przemocy w rodzinie oraz działań zaplanowanych w celu tworzenia nowych jednostek w ramach budowy systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie Program przewidywał m.in.: **[1]** diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez zbieranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie, tworzenie bazy danych osób pokrzywdzonych i sprawców w zakresie niezbędnym do realizacji ustawy, tworzenie i aktualizowanie bazy danych ośrodków wsparcia, domów dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży (realizatorem zadania wskazano: OIK, MOPS, Policję, Straż Miejską, ZI); **[2]** rozwój sieci instytucji wspierających ofiary przemocy w rodzinie poprzez tworzenie punktów informacyjno – konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie, utworzenie telefonu zaufania, organizowanie miejsc tymczasowego schronienia (czym zajmować się miał OIK i organizacje pozarządowe); **[3]** udzielanie kompleksowej pomocy osobom dotkniętym przemocą poprzez udzielanie wsparcia psychologiczno-terapeutycznego, prowadzenie działań profilaktycznych, udostępnianie broszur, ulotek wśród społeczności lokalnej, informowanie społeczeństwa o instytucjach i organizacjach pozarządowych udzielających wsparcia, umieszczanie informacji na stronie internetowej Urzędu Miasta Jelenia Góra, OIK, MOPS, budowanie wrażliwości społecznej na zjawiska przemocy poprzez kampanie lokalne, organizowanie festynów, konkursów, spotkań edukacyjnych, pogłębianie wiedzy, zwiększenie dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie i ochrony ich praw (działania te realizować mieli: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Jelenia Góra, OIK, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe). Program określał również roczny harmonogram realizacji ww. zadań.

(dowód: akta kontroli str. 112-120)

Jako źródło finansowania programu wskazano środki własne z budżetu Miasta Jelenia Góra, pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu,

¹⁰ Przyjęty Uchwałą nr 59.X.2011 Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 29 marca 2011r.

dotacje celowe oraz środki pozyskane z innych źródeł. Program szczegółowo wyliczał 11 wskaźników jego realizacji i ewaluacji, w tym: **[1]** liczbę założonych Niebieskich Kart (dalej: „NK”), **[2]** liczbę interwencji, **[3]** liczbę dzieci objętych działaniami terapeutycznymi, **[4]** liczbę osób uczestniczących w spotkaniach grup wsparcia, **[5]** liczbę osób objętych poradnictwem i ilość udzielonych porad, **[6]** liczbę sprawców odizolowanych od rodzin, **[7]** liczbę osób objętych programem edukacyjno – korekcyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie, **[8]** liczbę szkół uczestniczących w działaniach profilaktycznych, **[9]** liczbę przeszkolonych nauczycieli, **[10]** liczbę rodziców i młodzieży biorących udział w zajęciach edukacyjnych, **[11]** ilość artykułów i informacji dot. przemocy domowej, zamieszczonych w prasie lokalnej, radiu, telewizji, Internecie. W Programie nie skonkretyzowano jednak wartości docelowych zaplanowanych wskaźników.

(dowód: akta kontroli str. 112-120)

MOPS w Jeleniej Górze na bieżąco realizował zadania przypisane w Programie, takie jak: **[1]** diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez podejmowanie interwencji w sprawach dotyczących przemocy, w tym wspólnych z innymi służbami, rozeznawanie środowisk w których NK zostały założone przez inne podmioty; **[2]** udzielanie kompleksowej pomocy osobom dotkniętym przemocą poprzez organizowanie wsparcia psychologiczno-terapeutycznego, organizowanie pomocy medycznej, prawnej i socjalnej w przypadkach indywidualnych, pomoc w uzyskaniu tymczasowego schronienia, pomoc w uzyskaniu mieszkania, poradnictwo w stosunku do osób uwięzianych w przemoc; **[3]** działania interwencyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie poprzez zakładanie NK i kierowanie osób figurujących w ewidencji MOPS jako sprawcy przemocy do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych realizowanych przez OIK; **[4]** edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów związanych z agresją poprzez prowadzenie w świetlicy środowiskowej przy Dziennym Domu Pomocy Społecznej działań mających na celu łagodzenie zachowań agresywnych oraz propagowanie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjającego przeciwdziałaniu przemocy i zachowań agresywnych. MOPS nie realizował jednakże zadań związanych z edukacją osób dorosłych w zakresie wychowywania bez przemocy oraz działań informacyjno-profilaktycznych. Do tych zadań Ośrodek był przypisany jako jeden z realizatorów. Jak wskazał Dyrektor MOPS, z uwagi na to koordynatorem działań w tym zakresie był OIK, MOPS nie realizował powyższych zadań samodzielnie.

(dowód: akta kontroli str. 114, 121-130, 578)

W MOPS nie prowadzono działań w zakresie ewaluacji Programu w powiązaniu ze wskaźnikami stopnia osiągnięcia zakładanych celów. MOPS natomiast corocznie, sprawozdawał się z realizacji programu do OIK, jako instytucji koordynującej realizację celów i zadań Programu oraz prowadzącej jego ocenę i ewaluację.

(dowód: akta kontroli str. 114, 121-130, 578)

W okresie objętym kontrolą w MOPS nie przeprowadzano kontroli zewnętrznych w sprawach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 587)

W Dziale Pomocy Środowiskowej Ośrodka pracowało 35 pracowników socjalnych¹¹. Dyrektor MOPS wskazał, iż każdy z nich wykonywał zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uczestniczył w spotkaniach GR (odbywających się w OIK) w zakresie pracy socjalnej, ponadto MOPS nie realizował bezpośrednio zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy.

¹¹ Wg. stanu na 1 lipca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 586)

2. W latach 2012-2015 MOPS nie składał zapotrzebowań finansowych do Urzędu Miasta Jelenia Góra na zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W projektach planów finansowych nie uwzględniono rozdziału 85205 – przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, a plany finansowe MOPS na lata 2012 – 2015 nie przewidywały jakichkolwiek środków finansowych na te zadania. W związku z tym nie otrzymywano na ten cel środków finansowych (w kolejnych kontrolowanych latach nie dokonywano także jakichkolwiek zwiększeń środków przeznaczonych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie). Według Dyrektora MOPS, realizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie została powierzona OIK, który jest koordynatorem działań w tym zakresie (tam też została wskazana siedziba ZI, którego Przewodniczącą jest Dyrektorka OIK, a OIK zapewnia obsługę administracyjno-techniczną Zespołu). Z tych powodów, w ocenie Dyrektora, nie było podstaw do planowania wydatków związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy w MOPS, pomimo tego, że przeciwdziałanie przemocy w rodzinie zostało ujęte w statutach jednostki. Dyrektorka MOPS wskazała, że w § 3 Statutu MOPS zostały wymienione wszystkie ustawy delegujące określone zadania do realizacji przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, bez względu na rodzaj i rozmiar tych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 114, 223-323, 324-384, 385-479, 579)

Prezydent Miasta Jelenia Góra wykazując koszty i źródła finansowania przeciwdziałania przemocy w rodzinie w kontrolowanym okresie w Jeleniej Górze wskazał jedynie środki pochodzące z dotacji celowej na organizację i realizację programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, podając, że programy te realizowane były przez OIK. Wydatki poniesione w kontrolowanych latach w dziale 852 rozdziale 85205¹² wynosiły odpowiednio: 13.998 zł w 2012 r., 10.995 zł w 2013 r., 13.199 zł w 2014 r. i 0 zł w pierwszej połowie 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 525, 223, 329, 344-345, 360, 376, 385-479)

3. MOPS podejmował działania w celu wzmocnienia opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą (w ramach działań wspierających OIK), takie jak: [1] współpraca i kierowanie do poradni psychologiczno-pedagogicznej, [2] kierowanie na treningi umiejętności rodzicielskich i konsultacje z pedagogiem, [3] zapewnienie wsparcia asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, [4] kierowanie do specjalistów zatrudnionych w OIK (pedagog, psycholog), [5] współpraca z poradniami leczenia uzależnień w zakresie terapii uzależnień, [6] udzielanie pomocy finansowej i niepieniężnej, rozmowy z rodzicami i opiekunami dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 587)

W zakresie zagadnień dotyczących monitorowania losów dzieci z rodzin dotkniętych przemocą Ośrodek nie opracowywał szczególnych rozwiązań organizacyjnych (procedur). Według Dyrektorki MOPS rodziny, u których zdiagnozowano przemoc (w tym także wobec dzieci) objęte były wsparciem pracowników MOPS w ramach prowadzonych procedur NK, w związku z ustalaniem indywidualnych planów pomocy. W zakresie działań MOPS podejmowanych dla monitorowania losów dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą Dyrektorka MOPS wskazała przede wszystkim regularne wizyty w środowisku rodzinnym, kontakty z Policją, kuratorami, pedagogami szkolnymi, wychowawcami w szkołach i przedszkolach, przychodniami,

¹² W rozdziale tym ujmują się wydatki na realizację zadań, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

ze środowiskiem sąsiedzkim w ramach pracy socjalnej oraz obserwacje relacji między członkami rodziny i stanu emocjonalnego dzieci prowadzone przez asystentów rodziny.

(dowód: akta kontroli str. 114, 581-582, 587-588)

W MOPS nie prowadzono odrębnej dokumentacji w zakresie monitorowania losów dzieci w przypadku występowania przemocy. Wszelkie działania pracowników Ośrodka były dokumentowane w teczkach osobowych dotyczących rodziny, w formie wywiadów, notatek służbowych, kart pracy z rodziną oraz prowadzonej korespondencji. Dyrektor MOPS wskazał, że nie występowały sytuacje, w których konieczne byłoby prowadzenie odrębnej dokumentacji.

Na podstawie analizy 11 teczek spraw rodzin (z lat 2012-2015) prowadzonych w ramach pracy pracowników MOPS w Jeleniej Górze, Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem zbadano działania pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Ustalono, że pracownicy ci w ramach bieżących obowiązków związanych z wykonywaniem pracy socjalnej, asystentury czy obowiązków wyznaczonych w grupach roboczych zajmowali się monitoringiem losów dzieci z rodzin dotkniętych przemocą. W toku tej pracy podejmowano działania celem przeprowadzania wywiadów środowiskowych, kontaktów z podmiotami tj. m.in. szkoła, prokuratura, Policja, sądy, kuratorzy, jednostki ochrony zdrowia, placówki wsparcia dziennego itp. Podejmowano także doraźne interwencje z uwagi na dobro dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 582, 588, 744-747)

MOPS nie prowadził statystyki interwencji w sprawach dzieci pokrzywdzonych przez najbliższych. W razie wystąpienia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka odbierano dzieci z rodziny i interwencyjnie umieszczano w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub u najbliższej rodziny. W badanym okresie na podstawie postanowień sądu skierowano do placówek opiekuńczo-wychowawczych 169 dzieci oraz 61 dzieci umieszczono w rodzinach zastępczych.

(dowód: akta kontroli str. 589)

Dyrektor MOPS wskazał ponadto, że apel o wzmożenie działań mających na celu monitorowanie losów dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie oraz o podejmowanie odważnych i skutecznych przedsięwzięć, które zapewnią ochronę dzieci przed krzywdzeniem ze strony najbliższych, który został wystosowany dniu 8 października 2012 r. przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz Rzecznika Praw Dziecka¹³, nie miał wpływu na działania MOPS, ponieważ działania Ośrodka w zakresie ochrony dzieci podejmowane były już przed wystosowaniem tego apelu.

(dowód: akta kontroli str. 582, 588-589)

MOPS nie realizował w badanym okresie programów działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy, które regulowały kwestie wzmocnienia opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, gdyż jak wskazał, realizacja *ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* w Jeleniej Górze została powierzona OIK, który był koordynatorem działań w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 114, 582, 588)

4. MOPS zatrudniał pracowników socjalnych¹⁴, którzy w przypadku zaistnienia potrzeby zajmowali się organizacją wsparcia prawnego, psychologicznego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego osobom dotkniętym przemocą

¹³ Pisma znak: DPS-XXII-074-6672-6-MB/12; GAB/500/1/2012/BS.

¹⁴ Na koniec roku odpowiednio: w 2012 r. – 36, w 2013 r. – 35, w 2014 r. – 37 oraz na koniec I półrocza 2015 r. – 37.

w rodzinie. Jednakże, jak wskazał Dyrektor MOPS, bezpośrednio w Ośrodku nie zatrudniano specjalistów udzielających wsparcia prawnego, psychologicznego, medycznego, zawodowego i rodzinnego, ponieważ w Jeleniej Górze koordynatorem zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wyznaczony był OIK. Dyrektor MOPS zaznaczył ponadto, że w przypadkach zaistnienia takiej potrzeby osoby dotknięte przemocą w rodzinie kierowane były do zatrudnionych tam specjalistów.

(dowód: akta kontroli str. 114, 582, 590)

W latach 2012-2015 w szkoleniach podnoszących umiejętności pracy w rodzinach dotkniętych przemocą uczestniczyło 13 pracowników MOPS. W 2012 r. było to jedno szkolenie, którego tematem była bezpieczna interwencja podczas wykonywania zadań służbowych z elementami samoobrony¹⁵. W 2013 r. były to dwa szkolenia, których tematami było tworzenie grup wsparcia¹⁶ oraz trening zastępowania agresji¹⁷. W 2014 r. było to jedno szkolenie dotyczące rozpoznawania przemocy w rodzinie oraz form pomocy osobom doświadczającym przemocy¹⁸. W 2015 r. tematami szkoleń było: wzmocnienie lokalnych zespołów interdyscyplinarnych w pełniących przez nie funkcjach (poświęcone problematyce skutecznej pracy z ofiarą, sprawcą przemocy w aspekcie komunikacyjnym i proceduralnym)¹⁹, specjalistyczne oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie przy wykorzystaniu Modelu Duluth²⁰, sposoby negocjacji i radzenia sobie z psychomanipulacją²¹ oraz szkolenie dla kadry instytucji pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie²². MOPS nie ponosił kosztów uczestnictwa pracowników szkoleń ponieważ finansującym szkolenia był w każdym z wymienionych przypadków jego organizator. Siedem z wymienionych szkoleń z lat 2012-2015, w których uczestniczyli pracownicy MOPS, zorganizowanych zostało przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu. Jedno szkolenie z 2015 r. (dla kadry instytucji pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie) zorganizowane zostało przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 564)

Pracownicy MOPS nie posiadali certyfikatów Niebieskiej Linii, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Rady ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Część pracowników posiadała natomiast inne certyfikaty m.in. ukończenia w/w szkolenia dla kadry instytucji pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wydane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej²³.

(dowód: akta kontroli str. 564, 555-563)

W MOPS nie funkcjonował punkt konsultacyjny ani telefon zaufania dla osób doznających przemocy w rodzinie. Dyrektor MOPS wskazał, że przyczyną takiego stanu jest to, iż w Jeleniej Górze zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ich koordynacja przypisane zostały OIK. Z tego też względu MOPS nie opracowywał w badanym okresie programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz nie prowadził grup terapeutycznych, czy grup wsparcia dla tych osób.

¹⁵ Troje uczestników.

¹⁶ Dwoje uczestników.

¹⁷ Jeden uczestnik.

¹⁸ Dwoje uczestników.

¹⁹ Troje uczestników.

²⁰ Dwoje uczestników.

²¹ Dwoje uczestników.

²² Troje uczestników.

²³ Pracownicy socjalni: S.M., B.Ś., K.W.

(dowód: akta kontroli str. 114, 582, 590)

5. MOPS zapewniał doraźną pomoc przed dalszym krzywdzeniem i bezpieczne schronienie poprzez umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej, kierowanie do specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także kierując osoby tego wymagające do domów samotnej matki finansując pobyt w tych ośrodkach w innych gminach. Np. w badanym okresie skierował dwie osoby do Specjalistycznego Ośrodka dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wałbrzychu. W Jeleniej Górze nie istniały w badanym okresie specjalistyczne ośrodki wsparcia, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Jedynym tego typu specjalistycznym ośrodkiem był OIK, jednakże nie posiadał on miejsc całodobowych. Sytuacja ta nie ulegała zmianie w poszczególnych kontrolowanych latach. MOPS nie podejmował działań w celu tworzenia całodobowych placówek zapewniających schronienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Dyrektor MOPS wskazał, że przypadało to OIK, jako jednostce koordynującej zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Jeleniej Górze.

(dowód: akta kontroli str. 114, 542, 583, 581, 691-736, 758)

Zasady i tryb wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Jelenia Góra zostały określone w uchwałach Rady Miejskiej Jeleniej Góry²⁴. Zgodnie z § 26 ust. 3 Uchwały²⁵ Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Jelenia Góra, mieszkania socjalne w pierwszej kolejności mogą otrzymać osoby pozostające w szczególnie trudnej sytuacji losowej. Z informacji uzyskanych od Prezydenta Miasta Jelenia Góra wynikało, że w latach 2012 – 2015 Miasto nie pozyskiwało środków na budowę mieszkań i lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych.

Według informacji Prezydenta Miasta Jelenia Góra, w skład zasobu komunalnego nie wchodzi mieszkania chronione, a jedynie lokale mieszkalne i socjalne. Na dzień udzielenia informacji, tj. 23 września 2015 r., Miasto nie posiadało wolnych lokali socjalnych, jednakże prowadziło remont nieruchomości przy ul. Leona Wyczółkowskiego, gdzie zorganizowanych zostać miało 66 lokali socjalnych. Na przydział mieszkania w tej nieruchomości oczekiwała jedna rodzina, wobec której udokumentowano przemoc. Czas oczekiwania przekraczał 6 miesięcy z uwagi to, że Społeczna Komisja Mieszkaniowa uznała, że w sytuacji izolacji ofiary od sprawcy (sprawca przebywa w Zakładzie Karnym do 2017 r.) problem przemocy czasowo ustał. Podał również, że w zasobie Miasta Jelenia Góra jest ogółem wydzielonych 605 lokali socjalnych, z czego 446 lokali posiada umowy na lokal socjalny, a pozostałe są objęte umowami najmu lokalu mieszkalnego. W 2012 r. w zasobie wyodrębniono 411 lokali socjalnych, w 2013 r. – 342 lokale socjalne, a w 2014 r. – 446 lokali socjalnych. Prezydent poinformował, że wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które złożyły wniosek o lokal z zasobu Miasta są podejmowane działania przewidziane prawem w trybie natychmiastowym.

(dowód: akta kontroli str. 480, 481-483, 485-516, 517-518, 520-521)

Prezydent Miasta Jelenia Góra poinformował także, że w latach 2012 – 2015 siedem rodzin dotkniętych przemocą otrzymało lokale z zasobów komunalnych. Rodziny te były umieszczone na wykazach osób, z którymi umowy najmu lokali mieszkalnych i lokali socjalnych powinny być zawierane z pierwszej kolejności na dany rok kalendarzowy i na mieszkanie oczekiwały około jednego roku od daty złożenia pierwszego wniosku. Wykazy te sporządzano i zatwierdzano raz do roku do

²⁴ Tj. nr 421/LI/2009 z dnia 30 czerwca 2009 r., nr 545/LXIV/2010 z dnia 23 lutego 2010 r., nr 76.XI.2011 z dnia 19 kwietnia 2011 r., nr 402.XL.2013 z dnia 2 lipca 2013 r.

²⁵ Nr 421/LI/2009.

końca pierwszego kwartału danego roku kalendarzowego. Z dokumentów dostarczonych do Wydziału Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miasta Jelenie Góra dotyczących osób poszkodowanych nie wynikało, że należy te osoby odizolować w trybie pilnym. Ponadto, lokale były pozyskiwane w tzw. „ruchu ludności” lub realizacji prawomocnych wyroków eksmisyjnych, a w chwili zgłoszenia wolnych lokali były one proponowane m.in. osobom dotkniętym przemocą. Dodał, że ofiary przemocy były izolowane od sprawców i kierowane do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wałbrzychu. W latach 2012 – 2015 do tego Ośrodka skierowano trzy osoby doznające przemocy w rodzinie z terenu Jeleniej Góry, w tym dwie osoby skierowane przez MOPS i jedną osobę skierowaną przez OIK. Zaznaczył, że na mocy § 26 Uchwały²⁶ Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Jelenia Góra, Prezydent Miasta Jeleniej Góry mógł w drodze indywidualnej decyzji w każdej chwili przydzielić lokal rodzinie, wobec której stosowana była przemoc. Prezydent poinformował, iż MOPS w badanym okresie dwukrotnie zgłaszał potrzebę w zakresie konieczności zapewnienia osobie doznającej przemocy w rodzinie mieszkania wchodzącego w skład zasobu mieszkaniowego Miasta (w roku 2012 i 2014). W przypadku wniosku z 2012 r. osoba ta otrzymała mieszkanie z zasobów Miasta, natomiast druga osoba (wniosek z 2014 r.) została zakwalifikowana do uzyskania przydziału lokalu.

(dowód: akta kontroli str. 517-518, 521-522, 527, 528)

Ponadto, według Prezydenta Miasta Jelenia Góra brak w zasobie mieszkaniowym mieszkań chronionych wynikał z problemów finansowych, w związku z którymi Miasto nie było w stanie utworzyć i utrzymać takich mieszkań. Z uwagi na ograniczone środki finansowe Miasto nie miało także możliwości stworzenia całodobowych placówek zapewniających schronienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 523-524, 525, 526)

MOPS nie posiadał wiedzy na temat liczby i rodzaju środków zapobiegawczych, karnych i probacyjnych nałożonych na sprawców przemocy, a także wywiązywania się sprawców z nałożonych obowiązków, nakazów i zakazów, ponieważ, według Dyrektora MOPS, Ośrodek nie był o tym informowany.

(dowód: akta kontroli str. 583, 591)

MOPS monitorował losy osób po zakończeniu procedury NK jednakże jedynie w zakresie prowadzonej pracy socjalnej. W okresie objętym kontrolą monitorowano losy 144 osób. Czas monitoringu zależny był od potwierdzenia zaprzestania występowania przemocy. Wnioski z prowadzonego monitoringu były podstawą do planowania dalszej pracy socjalnej z rodziną i podejmowania działań adekwatnych do sytuacji (tj. np. ustanowienie asystenta rodziny). Ponadto, pracownicy socjalni na bieżąco omawiali sytuację rodzin, w których prowadzona była procedura NK na spotkaniach GR oraz posiedzeniach ZI.

(dowód: akta kontroli str. 583, 591)

6.-7. Dyrektor MOPS wskazał, że działania na rzecz podnoszenia poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także współpraca z lokalnymi mediami, organizacjami pozarządowymi, kościołami bądź związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy i podnoszenia poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie w Jeleniej Górze zajmował się OIK, jako koordynator zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Dotyczyło to także oceny i ewaluacji i oceny efektów działań

²⁶ Nr 421/LI/2009.

podejmowanych na rzecz pomocy osobom doświadczającym przemocy. MOPS w Jeleniej Górze nie wprowadzał także w latach 2012-2015 nowych form pomocy osobom dotkniętym przemocą, które nie byłyby realizowane przed 2012 rokiem. Jedynie w celu zwiększenia istniejących form pomocy sukcesywnie zwiększano liczbę specjalistów zatrudnionych w MOPS. W okresie objętym kontrolą stan zatrudnienia w MOPS zwiększył się o cztery etaty pracownika socjalnego (jeden etat w 2012 r., jeden etat w 2014 r. oraz trzy etaty w 2015 r.) oraz trzy etaty koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (dwa w 2012 r. i jeden w 2015 r.). MOPS nie współpracował w sposób zorganizowany odpowiednimi organami (takimi jak Policja czy kuratorzy sądowi) w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie. Według Dyrektora, Ośrodek nie był bowiem informowany o takich osobach, w kontekście orzeczonych wobec nich kar za stosowanie przemocy w rodzinie. W okresie objętym kontrolą pracownicy MOPS w trzech przypadkach zawiadamiali odpowiednie organy o ponownym stosowaniu przemocy przez osoby uprzednio skazane za stosowanie przemocy w rodzinie. Były to jedyne przypadki, w których pracownik MOPS posiadał wiedzę o uprzednim skazaniu osób za stosowanie przemocy rodzinnej.

(dowód: akta kontroli str. 583, 592-593, 759)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwag dotyczące
badanej działalności

1. MOPS jest zobowiązany do przekazywania sprawozdań z realizacji KPPPR do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej (dalej: „CAS”), pomimo, iż zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 25 listopada 2011 r.²⁷ obsługę ZI zapewnia OIK, będący ponadto, na mocy Programu Przeciwdziałania Przemocy dla Miasta Jelenia Góra na lata 2010 – 2015, koordynatorem realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy.

W praktyce funkcjonowało to w ten sposób, że faktycznie dane zbierane są i wprowadzane są do roboczej wersji CAS przez pracownika OIK, a następnie przesyłane do MOPS, jako jednostki obsługującej CAS na terenie Jeleniej Góry, w celu przekazania ich do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego. CAS przewiduje uprawnienia do wprowadzania ostatecznie przekazywanych danych wyłącznie na rzecz ośrodków pomocy społecznej.

Dyrektor MOPS wskazał, że pracownik MOPS obsługujący CAS nie ma możliwości zmiany danych przesłanych przez OIK i ich weryfikacji ze stanem faktycznym. W przypadku konieczności uzupełnienia danych do wersji elektronicznej pracownik MOPS zwracał się z zapytaniem do OIK o przekazanie niezbędnych informacji w wersji papierowej, które nanoszone były do CAS.

W związku z powyższym w ocenie NIK Ośrodek ma ograniczony wpływ na rzetelność i prawdziwość sprawozdawczości, gdyż w tym zakresie działa pomocniczo na rzecz OIK, sprawozdając jednak we własnym imieniu.

(dowód: akta kontroli str. 596-597, 598-639)

2. NIK zwraca uwagę, że Ośrodek nie posiadał formalnych porozumień z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doświadczającym przemocy, z których usług korzystał lub mógł korzystać. Ich zawarcie w pełniejszym stopniu gwarantowałoby wywiązywanie się przez Ośrodek z wykonywanych zadań.

²⁷ Nr 0050.513.2011.VI.

1.2. Działania podejmowane wobec sprawców przemocy w rodzinie w celu ochrony przed dalszym krzywdzeniem

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie MOPS nie realizował programów korekcyjno-edukacyjnych bądź innych form programowych oddziaływań na sprawców przemocy w rodzinie. Dyrektor MOPS wskazał, że organizacją tych form oddziaływań w Jeleniej Górze zajmował się OIK. Rola MOPS w tym zakresie ograniczała się do przekazywania na wniosek OIK informacji o osobach, które mogłyby brać udział w realizowanych programach.

(dowód: akta kontroli str. 525, 584-585, 593-595, 749-755)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Podmiotem realizującym zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie (jako koordynator i realizator) w Jeleniej Górze co do zasady, została wyznaczona inna jednostka miejska niż MOPS, tj. OIK. Wynikało to z zapisów *Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Jelenia Góra na lata 2011-2015*. Z tych także przyczyn MOPS nie otrzymywał środków finansowych przeznaczonych bezpośrednio na zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. MOPS wykonywał zadania w tym zakresie w sposób subsydiarny (pomocniczy) i w tych realiach organizacyjnych wywiązywał się ze swoich obowiązków w ramach m.in. pracy socjalnej pracowników MOPS (także w ramach udziału pracowników Ośrodka w pracach GR, prowadzonych w ramach działalności ZI zlokalizowanego w OIK).

2. Realizacja indywidualnych planów pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieska Karta”

Opis stanu
faktycznego

Uchwałą Rady Miejskiej Jeleniej Góry²⁸ z dnia 6 września 2011 r. ustalono tryb i sposób powoływania i odwoływania członków ZI oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Zarządzeniem Prezydenta Miasta Jeleniej Góry²⁹ z dnia 25 listopada 2011 r. powołany został 15 osobowy ZI w Jeleniej Górze z siedzibą w OIK. Do zadań OIK należała obsługa administracyjno-techniczna ZI, który odpowiadał za prowadzenie procedury NK. Przewodniczącą ZI była Dyrektor OIK. Do składu ZI na podstawie porozumienia wyznaczono przedstawiciela MOPS.

Z uwagi na takie rozwiązanie organizacyjne MOPS nie odpowiadał bezpośrednio za zadania związane z realizacją procedury NK w Jeleniej Górze.

(dowód: akta kontroli str. 738-742)

Według Dyrektora MOPS, na skuteczność działań w prowadzonych procedurach NK pozytywnie wpłynęłoby wprowadzenie obowiązku uczestniczenia w warsztatach korekcyjno-edukacyjnych osób stosujących przemoc w rodzinie jak również przymusu uczestnictwa sprawców w spotkaniach grup. Można by to osiągnąć np. poprzez organizowanie posiedzeń na komisariatach Policji, na które osoby stosujące przemoc byłyby przez nią wzywane. Ponadto Dyrektor MOPS wskazał, iż - w jego ocenie - w większości przypadków zbyt wiele czasu mija od daty założenia NK do powiadomienia wszystkich służb i spotkań grup.

(dowód: akta kontroli str. 569)

²⁸ Nr 131.XVII.2011.

²⁹ Nr 0050.513.2011.V.I

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Z uwagi na realizowanie zadań związanych z badanym obszarem przez OIK, a nie przez MOPS, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od oceny cząstkowej kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, wobec braku stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości nie sformułowała wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

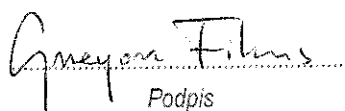
Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Wrocław, dnia 16 grudnia 2015 r.

Kontroler

Grzegorz Fikus
Inspektor kontroli państwowej

Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
Dyrektor

z up.

Radosław Kujawiński
Wicedyrektor

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
wrocław
z up.

Radosław Kujawiński
Wicedyrektor